

Česká školní inspekce

Středočeský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Kutná Hora, Kremnická 98

Kremnická 98, 28 401 Kutná Hora

Identifikátor školy: 600 046 346

Termín konání inspekce: 18. - 21. listopad 2003

Čj.:	021 225/03-5161
Signatura:	oc2cx104

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

1. personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v českém jazyku, matematice a skupině přírodovědných předmětů (chemie a přírodopis), vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
2. materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v českém jazyku, matematice a skupině přírodovědných předmětů (chemie a přírodopis), vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
3. průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v českém jazyku, matematice a skupině přírodovědných předmětů (chemie a přírodopis), vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,

Předmětem inspekční činnosti bylo současně zjištění tematicky zaměřené inspekce: *Výchova a vzdělávání k lidským právům a toleranci.*

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Kutná Hora, Kremnická 98 je od 1. ledna 1993 příspěvkovou organizací, jejímž zřizovatelem je Město Kutná Hora. Sdružuje základní školu (kapacita 710 žáků), školní družinu (kapacita 75 žáků), která sídlí mimo budovu školy. Základní škola má celkem 29 tříd a ke dni inspekce ji navštěvovalo 695 žáků. Škola má zřízeny tři specializované třídy, které navštěvuje celkem 40 žáků se specifickými vývojovými poruchami učení. Ve škole se vyučuje podle vzdělávacího programu *Základní škola čj. 16 847/96-2, ve znění úprav a doplňků čj. 25 018/98-22.*

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Personální zabezpečení výuky vzhledem k předmětu inspekce bylo velmi dobré. Český jazyk a matematiku na 1. stupni vyučují, vyjma jedné, kvalifikované učitelky. Výuku matematiky a českého jazyka v II. B zajišťuje učitelka, která nesplňuje předepsané podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Na 2. stupni vyučuje chemii v osmém a devátém ročníku ve všech třídách učitelka, která dosud není kvalifikovaná. Na 2. stupni vyučují v ostatních třídách matematiku, český jazyk a přírodopis učitelé s odbornou a pedagogickou způsobilostí. Výchovná poradkyně má vzdělání požadované pro učitele základních škol, neabsolvovala předepsané kvalifikační studium výchovného poradenství. Splňuje podmínky délky požadované praxe pro výkon této funkce. V rámci svého úvazku vyučuje na 2. stupni rodinnou a občanskou výchovu, dějepis, na 1. stupni vlastivědu. Předměty v úvazku jí umožňují plně využívat svoji kvalifikaci. Ředitel školy a obě jeho zástupkyně splňují kvalifikační požadavky vyhlášky č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců.

Zjištěná kvalita personálního zabezpečení výuky je vysoká, slabá místa jsou vnímána a jsou odpovídajícím způsobem ošetřována.

Organizace činnosti a provozu školy je přehledně a jasně zachycena v organizačním schématu a v organizačním řádu. Organizační řád je doplněn dalšími materiály (BOZP, řády

odborných pracoven, směrnice ředitele školy), které vypovídají o chodu školy. Pracovní náplně dokladují delegování pravomocí na jednotlivé pracovníky. Zástupkyně pro 2. stupeň je zároveň statutárním zástupcem, druhá zástupkyně řídí 1. stupeň. Ředitel školy vytvořil poradní sbor, v kterém pracují obě zástupkyně, výchovná poradkyně, vedoucí vychovatelka, školník a případně pracovník pověřený BOZP. Toto užší vedení zároveň zabezpečuje základní přenos informací ostatním pracovníkům. Vnitřní informační systém doplňují nástěnky, účelné operativní jednání umožňuje propojení sborovny s ředitelnu.

Poradními orgány ředitele školy jsou jednak výše zmíněný poradní sbor, pedagogická rada a garanti jednotlivých předmětů na 2. stupni a jednotlivých ročníků na 1. stupni (odborně způsobilí učitelé, kteří byli touto činností vedením školy pověřeni). Práce metodických sdružení a předmětových komisí se již před několika lety jevila vedení školy příliš formální, proto společně s pedagogy zavedli systém garantů. Výrazným pozitivem v řízení školy je týmová spolupráce ředitele a obou zástupkyň. *Zjištěná kvalita organizace činnosti a provozu školy je vysoká, malé nedostatky jsou odpovídajícím způsobem odstraňovány.*

Vedení pedagogických pracovníků uskutečňuje ředitel školy především při hospitacích a následných rozbořech sledovaných hodin. Prioritou ředitele je vytvořit ve škole pozitivní atmosféru, založenou na vzájemném respektování a důvěře. Vedení školy se také snaží všechny pedagogické pracovníky zapojit do spolupráce. Koncem loňského školního roku participovali učitelé na analýze, dále na tvorbě plánu práce školy (např. připomínkovali množství nejrůznějších aktivit, které v konečném důsledku spíše narušovaly vyučování). Velký význam shledává vedení školy v dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, proto také mají veškeré vzdělávací aktivity jejich podporu, a to ať se jedná o kurzy v oboru výpočetní techniky, reedukace specifických vývojových poruch a pomoci žákům s jiným zdravotním postižením, environmentální výchovy, rozšiřující jazykové kurzy a v neposlední řadě vzdělávání v oboru osobnostně-sociální výchovy v rámci projektu *Trvalá obnova školy*. V programu *Dokážu to* se proškolily dvě třetiny učitelů, někteří pokračují v následném cyklu *Rodina a škola*. Pokračuje vzdělávání pracovníků v oblasti protidrogové prevence, v řešení krizových situací, šikany apod. Rozsahem i kvalitou je další vzdělávání učitelů nadstandardní, školní inspektoři zaznamenali jeho pozitivní vliv ve výuce.

Hospitační záznamy vedení školy i zápisy z pedagogické rady obsahují mnohá doporučení poukazující na opakující se nedostatky ve výuce (např. nevyužívání aktivizujících metod, absence diferenciací, sporadické využívání názorných pomůcek, psaní dlouhých zápisů do sešitů, chybějící motivace, využívání pomůcek aj.). Ze společně uskutečněných hospitací a následných rozborů vyplývá, že ředitel i obě zástupkyně umějí zhodnotit výuku, taktně vytýkají nedostatky, metodicky vedou zvláště mladé učitele. Celkově však upřednostňují pozitivní hodnocení.

Protože se pedagogický sbor obměňuje, přicházejí mladé učitelky, je si ředitel vědom nutnosti dlouhodobého vedení a motivování pracovníků. Všichni učitelé však nechtějí pozměnit a inovovat metody a formy své práce, setrvávají u klasického rutinního stylu, v těchto případech je ze strany vedení školy nižší účinnost opatření.

Pro **hodnocení pracovníků** sestavil ředitel kritéria, s těmi byli pracovníci prokazatelně seznámeni. Prioritou je hodnocení výchovně-vzdělávací práce s žáky, zavádění inovativních metod, další vzdělávání či účast v mimovyučovacích aktivitách. Sebehodnocení zatím vedení školy nepožadovalo, určitou formu zařadilo v plánu činnosti na 2. pololetí letošního školního roku. *Vedení a hodnocení zaměstnanců má ve většině ukazatelů vysokou úroveň, u některých ukazatelů lze kvalitu zvýšit.*

Personální podmínky i vzhledem k systémovým a organizačním podmínkám byly hodnoceny jako velmi dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Prostorové podmínky školy vzhledem k předmětu inspekce. Škola je umístěna v jedné budově nacházející se v oploceném areálu městské části. Rekonstrukce celé budovy je z větší části dokončena a vedení plánuje nové stavební projekty (multifunkční zatravněné a dlážděné plochy), které mají sloužit i k relaxaci žáků před a po vyučování a ve volném čase. Třídy jsou esteticky a podnětně vyzdobené, v několika již proběhla výměna nábytku. Aktuální výzdoba pracoven zohledňuje probírané tematické okruhy. K dispozici v učebnách byla didaktická technika. Kromě těchto učeben probíhá výuka pravidelně v počítačových pracovnách. Na 1. stupni mají žáci jednotlivé počítače přímo ve třídách. Softwarové vybavení počítačů je na velmi dobré úrovni a vyučující je během výuky efektivně využívali. Z vybavení a úrovně tříd je patrné, že vedení školy podporuje oba stupně stejnou měrou: nový nábytek je i v některých třídách 2. stupně, sociální zařízení byla rekonstruována. Ve škole je několik odborných učeben – pracovna pro výuku přírodopisu, pracovna chemie. Jejich vybavení však není nijak speciální. Kromě nástěnných obrazů a trojrozměrných modelů a přírodnin (přírodopis) nejsou ve všech učebnách stabilně umístěné didaktické pomůcky a moderní technika. Tyto učebny většinou sousedí s přilehlými kabinety. Zcela nevyhovující pro účelnou demonstrační výuku je pracovna chemie. Na 2. stupni mají vyučující matematiky k dispozici pět polooborných učeben. Jako informační centra školy slouží obě zmíněné počítačové pracovny. Žákům a učitelům je umožněn přístup na internet. Knihovna je součástí multimediální pracovny. Vybavení odbornou literaturou, encyklopediemi, odbornou literaturou pro děti i informativními publikacemi (pravidla, slovníky) i beletrií je nadstandardní. Učitelé postupně vytvářejí pro všechny předměty videotéku, přičemž je využívána komerční nabídka i individuální nahrávky vhodných programů. *Zjištěná kvalita prostředí a prostor školy je vzhledem k předmětu inspekce u většiny ukazatelů vysoká, slabá místa jsou vnímána a odpovídajícím způsobem ošetřována.*

Vybavení učebnicemi i pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami je běžné. Škola má dostatek učebnic z různých nakladatelství. V průběhu inspekce nebylo zaznamenáno používání učebnic bez schvalovací doložky ministerstva školství. Vybavení nástěnnými a trojrozměrnými pomůckami, soubory a dalšími publikacemi je celkově průměrné. Didaktická a audiovizuální technika není ve všech třídách a učebnách. Dvě počítačové učebny jsou standardně vybaveny. *Vybavení školy je běžné, možné je i zlepšení.*

Kontrolní činnost zaměřená na využití materiálních zdrojů školy je ze strany vedení školy koncepčně plánovaná a funkční, proto má ředitel o celkovém stavu celého objektu a pomůcek velmi dobrý přehled. Širší veřejnost efektivně využívá formou dohody některé prostory školy (tělocvičnu, učebny) pro sportovní a vzdělávací akce. *Zjištěná slabá místa v kvalitě využívání materiálních zdrojů jsou vnímána a odpovídajícím způsobem ošetřována.*

Materiálně-technické podmínky vzdělávací a výchovné činnosti základní školy byly velmi dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Vzdělávací programy

Ve škole se vyučuje podle schváleného vzdělávacího programu *Základní škola* (MŠMT ČR, čj. 16 847/96-2 včetně dodatků a úprav). Žáci specializovaných tříd pracují podle tohoto základního vzdělávacího programu. Vyučující upravují rozsah učebních osnov a využívají

menšího počtu žáků ve třídách ke skupinovým a individuálním činnostem. Individuální vzdělávací programy pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou kvalitně vypracovány.

Je dodržen předepsaný učební plán ve všech ročnících. Vlastní realizace se řídí doplňky k učebnímu plánu a organizačními pokyny, které tento program určuje.

Výuka sledovaných předmětů český jazyk, matematika, přírodopis a chemie byla v souladu s učebními osnovami zvoleného vzdělávacího programu. Ve specializovaných třídách 2. stupně (např. český jazyk, matematika, chemie) bylo vhodně a s přihlédnutím k aktuální skladbě žákovské skupiny vymezeno základní učivo.

V rámci rozšíření učebních plánů vzdělávacího programu pro základní vzdělávání o dvě vyučovací hodiny byla posílena výuka matematiky a českého jazyka v 8. a 9. ročníku o jednu hodinu týdně. Ve třídách s vyšším počtem žáků dochází k jejich dělení na skupiny (matematika I.A a B, VIII. C). Doplněním učebního plánu volitelnými a nepovinnými předměty se snaží škola zohledňovat potřeby a zájmy žáků. Mezi volitelné předměty jsou zařazeny informatika ve všech třídách a cvičení z matematiky v VII. C a D, VIII. C a IX. C, mezi nepovinné předměty ve čtvrtém až devátém ročníku cvičení z matematiky, dramatická výchova, nápravné čtení a informatika.

Kontrolu plnění osnov provádějí ředitel i obě zástupkyně při hospitacích. Obsahovou a odbornou úroveň zpracovávaných časově-tematických plánů pomáhají kontrolovat tzv. garanti. Tento způsob kontroly je smysluplný a účinný. Kontrolované třídní knihy (2002/2003 a 2003/2004) průkazně zachycují průběh vzdělávání v loňském i letošním školním roce. Kontrola plnění učebních osnov je funkční.

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu školy vůči žákům. Délka vyučovacích hodin a přestávek je v souladu s předpisy. Rozvrh hodin je v souladu s legislativními požadavky na denní hodinové dotace a odpovídá učebním plánům tříd. Zařazení některých sledovaných předmětů (matematiky) na koncové hodiny není z hlediska psychohygienického vhodné. Školní řád přehledně prezentuje všechna ustanovení ve smyslu vyhlášky č. 291/1991 Sb. Svým obsahem odpovídá požadavkům příslušného předpisu. Je průběžně aktualizován. Obsahuje formulovaná práva a povinnosti žáků a jejich zákonných zástupců. Organizace výchovně-vzdělávacího procesu je funkční.

*Na vnějším informačním systému se podílí vedení školy, třídní učitelé, výchovná poradkyně a vychovatelky. Vydávaný informační zpravodaj obsahuje všechny základní informace o činnosti školy. Informace o průběhu a výsledcích vzdělávání a výchovy žáků získávají rodiče standardními způsoby. Kromě nich mimo jiné, dvakrát ročně, je pro žáky organizován *Den třídního učitele* s možností osobního jednání a konzultace. Škola také pořádá pro rodiče žáků ukázkové hodiny, prezentuje se akademiemi a výstavami. Rodiče jsou předepsaným způsobem prokazatelně informováni o výchovných opatřeních, která byla uplatněna vůči jejich dětem.*

*Na informačních panelech uveřejňuje škola vhodným způsobem materiály o škole a o jejích pracovnících. Velmi dobrou vypovídací hodnotu mají výroční zprávy o činnosti školy. *Vnější informační systém je propracovaný a funkční.**

Systém výchovného poradenství na škole vychází z plánu činností výchovné poradkyně. Na realizaci se podílejí především školní psycholog, preventista sociálně patologických jevů a speciální pedagog. Vhodně rozdělené kompetence činností umožňují jeho efektivní kontrolu. Výchovná poradkyně zajišťuje systém výchovného poradenství v plném rozsahu (výchovné a profesní poradenství, spolupráci s pedagogicko-psychologickou poradnou a rodičovskou veřejností, garanci dodržování doporučených speciálně pedagogických postupů a výchovných metod a forem práce se žáky, evidenci návrhy na odborná speciálně pedagogická

a psychologická vyšetření). K pravidelnému informování žáků i rodičů ve všech oblastech výchovného poradenství slouží veřejně přístupná vývěska. Činnost výchovné poradkyně je vhodným a přehledným způsobem dokladována. Má vytvořeny vhodné prostorové i materiální podmínky. Vybavení kabinetu je na standardní úrovni. Kvalitní je softwarové vybavení pro nápravu poruch učení.

Oblast prevence sociálně patologických jevů řídí školní metodička prevence. Při přípravě plánů prevence zohledňuje aktuální problémy ve škole, personální a materiální podmínky. Současně se připravuje nová pracovnice, která má pro danou činnost odpovídající vzdělání. Základem úspěšné prevence je široké spektrum mimoškolní činností, jednorázové příležitostné aktivit, specializované programy a systematické vzdělávání pedagogických pracovníků.

Systém výchovného poradenství, prevence sociálně patologických jevů a opatření přijímaná v těchto oblastech mají pozitivní vliv na úroveň výchovně-vzdělávacího procesu.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyku

Týdenní hodinová dotace odpovídá učebnímu plánu. V členění předmětu na část mluvnickou, literární a slohovou upřednostňují učitelé výrazně výuku mluvnice, a to i v těch ročnících, kde se vyučuje český jazyk pět hodin týdně. Kontrolou zápisů v třídních knihách loňského školního roku bylo zjištěno plnění osnov a respektování úprav a doplňků vzdělávacího programu z roku 1998. Příprava na jednotlivé hodiny byla většinou zodpovědná, vyučující si promýšleli formy práce a organizaci hodiny, připravili pro žáky různé namnožené pracovní listy, kartičky, obálky s úkoly apod., v menší míře využili didaktickou techniku a informativní literaturu.

Personálně je výuka zabezpečena velmi dobře. Šest učitelů na 2. stupni má předepsanou odbornou a pedagogickou způsobilost. Na 1. stupni, s výjimkou jediné učitelky se středoškolským vzděláním, je výuka zajištěna kvalifikovanými pedagogy. Vyučování pozitivně ovlivnily zkušenosti získané dalším vzděláváním učitelů.

Materiální zázemí je celkově velmi dobré. Nedostatkem bylo jeho sporadické využívání. Učitelé pracují ponejvíce s materiály, které si sami připraví a namoží. Ze společných rozhovorů i ze zápisů v třídních knihách vyplynulo, že mnozí využívají výpočetní techniku, pracují se vzdělávacími programy, spolupracují na rozšíření videotéky, na modernizaci knihovny apod. Ve sledovaných hodinách však byl využit pouze dvakrát zpětný projektor, magnetofon, CD nahrávka a jednou individuálně počítač.

V metodách a formách práce byl zaznamenán určitý rozdíl mezi jednotlivými učiteli. Předmět jednak vyučují mladí a méně zkušení učitelé, kteří si zcela neporadili s celkovou organizací hodiny, při skupinové práci byla obvykle méně efektivní zpětná vazba, sporadičtěji pracovali s hodnocením a klasifikací. V několika případech by žákům pomohly názorné pomůcky či ukázky. Na druhé straně však tito učitelé vnesli do hodin řadu invenčních prvků podporujících činnostní styl výuky. U jiných učitelů převládala rutinní klasická výuka, při níž žáci pracovali u tabule, se sešitem či učebnicí a celkově v hodině převážila frontální výuka. Dvě třetiny sledovaných hodin byly vedeny tak, aby žáci aktivně pracovali, vyvozovali poznatky, prohlubovali si dovednosti a pracovní návyky. Hodiny vedené činnostním stylem byly efektivní. V řízených rozhovorech vyučující přesně věděli, čeho chtějí dosáhnout a jakým způsobem žáky vést a organizovat jim další činnosti. Někteří vyučující uměli zdařile pracovat s chybou, ve dvou sledovaných literárních hodinách žáci aktivně pracovali s uměleckým textem, získávaná zpětná vazba a kontrola porozumění měla velmi dobrou úroveň. Nedostatkem byla absence diferenciací, jen někdy byly zařazovány kvantitativně odlišné úkoly. Na velmi dobré úrovni byla organizace práce v specializovaných třídách. Žáci

pracovali často s názorem, pomocnými namnoženými materiály, skupinově, ve dvojicích, samostatně. V dílčích částech hodin byla výuka individualizována.

Motivace k jednotlivým činnostem byla jednoznačně lepší na 1. stupni. Ve všech sledovaných hodinách žáci pracovali se zájmem a aktivně. Úroveň motivace zde byla příkladná. Na 2. stupni zastupovalo vstupní motivaci obvykle seznámení s programem hodiny, avšak jen někdy mile a s povzbuzením, průběžná nápaditá motivace však obvykle chyběla.

V oblasti hodnocení byly mezi učiteli rovněž rozdíly. Většina učitelů pracovala s pochvalou a povzbuzením, jen v některých hodinách však byli žáci klasifikováni. Četnost klasifikace v žákovských knížkách je různá, vesměs však (zvláště na 2. stupni) převažují známky z mluvnice. Jen někteří učitelé profesionálně hodnotili v závěru splnění cíle hodiny a práci žáků, někteří spíše formálně a někdy zazvonilo uprostřed práce. Sebehodnocení žáků bylo požadováno pouze v jedné hodině.

V nižších ročnících byla interakce učitel – žák založena na přátelském přístupu a důvěře dětí. Také ve vyšších ročnících – až na jednu výjimku – byly zaznamenány bezkonfliktní vztahy, žáci dodržovali daná pravidla chování. V této oblasti výrazně převažovala pozitivní zjištění.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy předmětu český jazyk byly celkově velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice

Výuka byla sledována v deseti vyučovacích hodinách na obou stupních. Hospitovány byly i třídy dyslektické. Dlouhodobé plánování výuky odpovídalo zvolenému učebnímu plánu. Bezprostřední příprava vyučujících byla poměrně rozdílná, od průměrné (obsah učiva byl někdy ovlivněn textem učebnic) až k promyšlené přípravě zahrnující obsah, metody i potřebné pomůcky. Ve sledovaných hodinách, včetně specializovaných tříd, byly struktura a stanovené výukové cíle voleny přiměřeně k věku a možnostem žáků.

Personální zajištění výuky je nadstandardní. Všichni učitelé, kromě jedné, splňují předepsané podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Vyučují ve specializovaných třídách, absolvovaly kurzy pro práci se žáky, kteří mají specifickou vývojovou poruchu učení.

Škola využívá k výuce pět polo odborných pracoven, počítačové učebny i klasické třídy. Jsou v nich základní učební pomůcky, učebnice a odborná literatura. Učebny byly s ohledem na počet žáků prostorné, světelně i tepelně odpovídaly psychohygienickým požadavkům. Jejich prostory a prostředí byly plně funkční a didakticky podnětné. Vybavení novým, věku přiměřeným nábytkem, splňovalo psychohygienické potřeby žáků. Organizační uspořádání učeben odpovídalo činnostem probíhajícím ve vyučovacích hodinách. Učebnice a cvičební texty byly ve výuce efektivně využívány. Výuka byla účelně doplňována činnostmi na počítačích i prací na zpětných projektorech. Mnoho použitých pomůcek si vyrobili vyučující sami. Materiální podpora výuky měla velmi dobrou úroveň.

Výuka ve většině vyučovacích hodin byla založena na aktivní činnosti žáků. Pravidelně byla využívána skupinová práce, frontální metody byly použity zpravidla v úvodu hodin. Vyučující zařazovali různé kooperativní úkoly, didaktické hry a soutěže spojené s kooperací uvnitř celého týmu. V některých třídách byla skupinová práce připravena tak, aby žáky vedla ke skutečné a nutné kooperaci.

Individuální práce se projevovala při přímé pomoci učitele jednotlivým žákům při samostatných činnostech. Zařazování aktivních činností vedlo k zapojení co největšího počtu žáků do práce a uplatnění i méně úspěšným žákům. Tento způsob vedení vyučování se pozitivně se promítal na udržení pozornosti žáků a jejich unavitelnosti. Někdy zařazení her a jejich časové vymezení nereagovalo správně na schopnosti žáků a nepřispívalo k úspěšnosti jejich učení se. Efektivitu hodin zvyšovalo zařazování práce na počítačích a pravidelné využívání didaktické techniky učiteli.

Motivace žáků zpravidla průběžně prolínala celou hodinu. Využívala se jak vstupní motivace (písnička, vyprávění), tak průběžná (herní činnosti, soutěže) i závěrečná jako úspěšné zhodnocení činnosti. Úvodní motivaci často nahrazovalo pouhé oznámení cíle nebo programu hodiny. Patrné bylo využívání mezipředmětových vztahů, praktičnosti úloh i snaha o globalizaci výuky. Motivačně působilo pozitivní hodnocení žáků během hodiny.

Ve zhlédnutých hodinách se žáci chovali slušně, akceptovali dohodnutá pravidla komunikace. Bylo patrné vzájemné respektování se jak mezi učiteli a žáky, tak žáky samými. Omezený prostor měli žáci pro rozvoj komunikativních dovedností, někteří učitelé nedovedli vést žáky k účinné diskuzi a obhajobě svých argumentů. Častým kladením uzavřených otázek, nutily učitelé žáky, aby odpovídaly jednoslovně. Klima v navštívených třídách bylo vesměs příznivé. V hodinách nedocházelo k negativním projevům v chování.

Převážná část učitelů využívala možnost pochvaly a práce s chybou ve prospěch žáků. Klasifikace v žákovských knížkách byla dostatečně četná, přiměřeně rozdělena mezi písemné a slovní hodnocení. Při hodnocení v hodinách učitelé klasifikaci zdůvodňovali. Málo učitelé využívali, zejména u méně úspěšných žáků, oceňování jejich snahy a dílčího pokroku ve znalostech.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice byly velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve skupině přírodovědných předmětů (chemie a přírodopis).

Výuka předmětů byla sledována v průběhu devíti vyučovacích hodin v šestém až devátém ročníku. Odborná a pedagogická způsobilost třech vyučujících v hospitovaných hodinách měla kladný vliv na věcnou a odbornou správnost výuky. U jedné nekvalifikované vyučující neměla chybějící odborná a pedagogická způsobilost vliv na kvalitu výuky. Individuální vzdělávací potřeby žáků byly respektovány. Učitelky byly informovány o žácích se specifickými vývojovými poruchami učení. Individuální práce s nimi byla při inspektovaných hodinách zaznamenána. Vlastní příprava vyučujících na jednotlivé sledované hodiny byla kvalitní, projevila se v dobré návaznosti na předcházející témata a vhodně stanovenými cíli výuky vzhledem k aktuálnímu složení třídy.

Výuka probíhala v odborných pracovnách (výjimečně v kmenových třídách). Pracovna přírodopisu je vhodně vybavena a esteticky uspořádána, vzhledem k cílům a činnostem pro výuku přírodopisu. V pracovně je umístěn obrazový a informační materiál, biologické preparáty a přírodniny, ilustrující a aktuálně doplňující vyučovaná témata, prosklené skříně s pomůckami k výuce, aj. K dispozici je promítací technika a videotechnika, která byla v hospitovaných hodinách použita (zpětný projektor). Při výuce byly často a vhodně zařazeny práce s učebnicemi a s některými pomůckami (modely hub, lupy, mikroskopy). Pracovna chemie odpovídá vybavením běžné kmenové třídy. Tato učebna postrádá jakékoli speciální vybavení pro odbornost předmětu chemie (experimentální a demonstrační stůl), ale měla velmi dobrou estetickou úroveň. Materiální podpora předmětu chemie vyžaduje zvýšenou pozornost.

Všechny vyučující zařazovaly pestré výukové metody, upřednostňovaly frontální a účelné vedení, v případě potřeby zařazovaly individuální výuku a pomáhaly těm žákům, kteří tuto pomoc potřebovali. Vyučující chemie upřednostňovala práci skupinovou, kde měli žáci možnost hledat, objevovat, používat vlastní postupy řešení, pracovat s chybou. Žáci získávali poznatky verbálním působením učitelek i pomocí názorných pomůcek (příprava vlastních preparátů příčných řezů rostlinným stonkem, RTG snímky zlomenin končetin) a individuálně získanými znalostmi. Aktivita žáků byla rozdílná v ročnících i v průběhu výuky. Učitelky vždy vhodně reagovaly změnou činnosti a jinými relaxačními prvky, popřípadě zmírněním tempa výuky.

Vstupní motivace byla převážně nahrazena sdělením programu hodiny. Průběžnou motivaci a také interakci a komunikaci se žáky ovlivňovaly osobnostní vlastnosti vyučujících. Úroveň využití byla různá. Týmová spolupráce žáků, vzhledem k zmíněnému způsobu výuky, nebyla vždy možná. Efektivní uplatnění skupinové práce proběhlo převážně v hodinách chemie, zde byla žákům dána možnost využívat vlastní postupy, získat informace z jiných zdrojů, provádět vlastní pozorování. Zájem žáků o výuku byl zřetelný.

Výuka sledovaných předmětů probíhala v dobré pracovní atmosféře, učitelky byly v interakci s žáky klidné, důsledně vyžadovaly pracovní a sociální návyky. Žáci respektovali daná pravidla chování. Ve sledovaných třídách byly děti důvěřivé, přátelské, vyučující vstřícné. Možnost vyjadřování vlastního názoru, argumentace a diskuse byly většinou využity, rozvoji komunikativních možností a dovedností byl dán dostatečný prostor. Žáci zřídka odpovídali celou větou, v jejich mluvních projevech byly rezervy. Všechny učitelky většinou opravovaly nespisovná vyjádření, nenásilnou formou využívaly dříve získaných znalostí žáků, vždy se snahou o jejich motivaci k navazujícímu učivu. Ve sledovaných vyučovacích hodinách nechyběl funkční shrnující a hodnotící závěr. Ve většině sledovaných hodin učitelky chválily, oceňovaly výkony žáků, povzbuzovaly a pomáhaly, převažovalo ústní pozitivní hodnocení. Méně bylo využito úspěšného sebehodnocení žáků. V průběhu výuky byly vhodně využity mezipředmětové vztahy, učivo bylo aktualizováno vlastními prožitky žáků.

Celkové hodnocení průběhu vzdělávání a výchovy ve skupině přírodovědných předmětů je hodnoceno stupněm velmi dobrý.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Vnější evaluační nástroje využívá škola již pátým rokem. Pravidelně jsou zadávány typizované testy v pátém, sedmém a osmém ročníku, a to především v českém a cizích jazycích, matematice a v osmém ročníku test studijních předpokladů.

Vedle komerčních testů si vedení školy zadává také své prověrky, a to dle potřeby v devátém ročníku, dále koncem školního roku probíhá v prvním ročníku sonda za účelem zjištění úrovně čtení, ve čtvrtém ročníku jsou zjišťovány výsledky v matematice. Určitým ukazatelem je také umístění žáků v různých vědomostních a sportovních soutěžích a olympiádách.

Výsledky žáků jsou analyzovány, projednány s jednotlivými učiteli a garanty předmětů, závěry jsou zpracovány do plánu práce.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Ve škole byla provedena tematicky zaměřená inspekce - *Výchova a vzdělávání k lidským právům a toleranci*. Výsledky budou zpracovány v celostátním měřítku a zveřejněny v souhrnné zprávě.

Základní škola organizuje rozsáhlou mimoškolní činnost, která přispívá k efektivnímu využívání volného času žáků a ovlivňuje jejich pozitivní hodnotovou orientaci. Tato činnost je od roku 2002 mimo jiné zaměřena na aktivní spolupráci se základní školou v maďarském Egeru.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Organizační řád školy platný od 1. ledna 2001
2. Přílohy organizačního řádu platné od 1. ledna 2001
3. Kritéria hodnocení pracovníků platná od 1. ledna 2001
4. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v roce 2003
5. Hospitační záznamy vedení školy
6. Třídní knihy školního roku 2002/2003
7. Třídní knihy školního roku 2003/2004
8. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení vydané Školským úřadem Kutná Hora, čj. 140/2000, dne 24. listopadu 2000)
9. Zřizovací listina (Město Kutná Hora, bez čj., dne 17. července 2001)
10. Personální dokumentace (ředitele, dvou zástupkyň ředitele, výchovné poradkyně, učitelů sledovaných předmětů)
11. Rozvrh hodin pro školní rok 2003/2004
12. Řád školy (ředitel, poslední úprava s platností od 25. ledna 2001)
13. Zápisy z pedagogických rad
14. Protokoly o komisionálních zkouškách ve školním roce 2002/2003 včetně podkladů
15. Osobní dokumentace žáků se specifickými poruchami učení
16. Program protidrogové prevence ve školním roce 2003/2004, včetně specializovaných programů
17. Interní úprava učebního plánu pro jednotlivé ročníky základní školy
18. Seznam garantů předmětů pro první stupeň 2003/2004
19. Inspekční zpráva (ČŠI, čj. 031 89/99-2163, z března 1999)
20. Výkaz o základní škole Škol (MŠMT) V 3-01 podle stavu k 30. září 2003
21. Plán výchovného poradce pro školní rok 2003/2004

ZÁVĚR.

Personální podmínky vzdělávací a výchovné činnosti byly hodnoceny jako velmi dobré. Úroveň dosažené kvalifikace jednotlivých pedagogických pracovníků je poměrně vysoká, jejich odborná a pedagogická způsobilost je účelně využívána. Vytvořený systém organizace je funkční, pravomoci byly delegovány promyšleně, organizace činnosti a provozu školy byla celkově hodnocena jako velmi dobrá. Ve způsobu vedení zaměstnanců, v oblasti dalšího vzdělávání a v kontrolním systému základní školy byla zaznamenána výrazná pozitivní zjištění. Povinná dokumentace je ve škole vedena řádně a zodpovědně. Řízení školy má velmi dobrou úroveň.

Prostorové podmínky základní školy díky investicím zřizovatele nevyžadují další objemný nárůst. Aktuální stav je dobrý (až na některé potřeby zejména v areálu škol a budovy školní družiny), umožňuje realizovat vzdělávací program školy v celém rozsahu. Vybavení školy má velmi dobrou úroveň, některé pomůcky jsou již opotřebované, didaktická technika včetně počítačů je funkční a je využívána.

Jen malý počet dílčích sledovaných ukazatelů byl hodnocen stupněm „vyhovující“, výrazně převažovalo hodnocení velmi dobré, výjimkou však nebylo ani hodnocení vynikající. Celkově byl průběh vzdělávání a výchovy ve sledovaných předmětech velmi dobrý. Úkoly a

cíle ve vyučovacích hodinách byly převážně vhodně stanoveny věcně i obsahově, hodiny byly většinou velmi dobře organizovány, alespoň v některých hodinách učební styl podporoval aktivní učení žáků a umožňoval žákům se úspěšně uplatnit. V některých specializovaných třídách na 2. stupni se velmi dobře dařila speciálně-pedagogická práce v českém jazyce, méně pak v dalších předmětech. Ve třídách 2. stupně se také učitelům méně dařilo využívat motivaci a podporovat hodnocení, sebehodnocení žáků.

Poslední inspekce ve škole proběhla v březnu 1999. Dobrá práce školy, která byla konstatována v příslušné inspekční zprávě přetrvává. Pouze některé nedostatky v materiálně-technické oblasti (dobudování odborných pracoven, hřiště), které souvisejí s prostorovými a finančními možnostmi školy a jejího zřizovatele, budou odpovídajícím způsobem odstraňovány.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	RNDr. Antonín Smrž	A. Smrž v.r.
Členové týmu	Mgr. Eva Grušová	E. Grušová v.r.
	Václav Zemek	V. Zemek v.r.
	Mgr. Helena Zahradníčková	H. Zahradníčková v.r.

Členové týmu-kontrolní pracovníci: Dana Nulíčková, Marcela Jüstelová

V Benešově dne 26. listopadu 2003

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 18. prosince 2003

Razítko

Ředitel školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Mgr. Vladislav Tuček	V. Tuček v.r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. ČŠI Benešov, Černoletská 1997, 256 01 Benešov. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství Zborovská 11, Praha 5	16-01-2004	b1-1007/04-5161
Zřizovatel: Město Kutná Hora, Havlíčkovo nám 552	16-01-2004	b1-1008/04-5161

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	Připomínky nebyly podány.